

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

nr. van 15 januari 2026
in de zaak

In zake :

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat
kantoor houdend te

bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat
kantoor houdend te

bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat
kantoor houdend te t

bij wie woonplaats wordt gekozen
eveneens bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat
kantoor houdend te

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 15 december 2023, strekt tot de
nietigverklaring van:

“• het ministerieel besluit d.d. 12 september 2005 houdende de erkenning
van het privaat natuurreserveaat

Pimpernelgraslanden' met een oppervlakte van 14ha 64a 80ca en de vaststelling van de uitbreidingszone;

- het ministerieel besluit d.d. 16 mei 2014 houdende de uitbreiding van het erkende natuurreservaat

met een oppervlakte van 6ha 12a 42ca (totale erkende oppervlakte wordt 20ha 77a 22ca), houdende de goedkeuring van een beheerplan en houdende de goedkeuring van de uitbreidingszone binnen het visiegebied;

- het ministerieel besluit d.d. 20 december 2019 houdende de naamswijziging van het erkend natuurreservaat

en houdende de uitbreiding van het erkend natuurreservaat nr. met een oppervlakte van 45ha

60a 88ca (totale erkende oppervlakte wordt 66ha 38a 10ca), houdende de vaststelling van het aangepast visiegebied en houdende de goedkeuring van een beheerplan;

- besluit van het hoofd van de entiteit AVES van 8 december 2021 tot goedkeuring van de omzetting van het beheerplan van een erkend natuurreservaat naar een natuurbeheerplan type vier voor

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Met een verzoekschrift van 29 februari 2024 heeft de gevraagd om in het geding te mogen tussenkomen.

Eerste auditeur heeft op 30 september 2024 een verslag opgesteld.

Verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 mei 2025.

Staatsraad heeft verslag uitgebracht.

Advocaat _____, die *loco* advocaat _____ verschijnt voor verzoeker, advocaat _____, die *loco* advocaat _____. Imans verschijnt voor de verwerende partij en advocaat _____, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur _____ heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Bij ministerieel besluit van 12 september 2005 werd het natuurreservaat '_____', gelegen op het grondgebied van _____ erkend.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Het erkend natuurreservaat werd vervolgens bij ministerieel besluit van 16 mei 2014 uitgebreid.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

3.2. Op 14 juni 2016 dient _____, een aanvraag in tot naamswijziging en uitbreiding van het erkend natuurreservaat.

3.3. Met een besluit van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme van 20 december 2019 wordt de naam van het erkend natuurreservaat _____, gewijzigd in _____. Tegelijk wordt het erkend natuurreservaat nogmaals uitgebreid met een oppervlakte van ongeveer 45 ha en wordt een aangepast visiegebied vastgesteld.

Dit is de derde bestreden beslissing.

3.4. Op 8 december 2021 keurt het hoofd van de afdeling Adviezen, Vergunningen, Erkenningen en Subsidies (AVES) van het Agentschap voor Natuur en Bos de omzetting goed van het beheerplan van het erkend natuurreserveaat naar een natuurbeheerplan type 4.

Dit is de vierde bestreden beslissing.

IV. Tussenkoms

4. De vzw Natuurpunt Beheer, vereniging voor natuurbeheer en landschapszorg in Vlaanderen, heeft belang bij de uitkomst van het beroep. Bijgevolg moet het verzoek tot tussenkoms worden ingewilligd.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

A. Tijdigheid van het beroep

Standpunt van de partijen

5. Volgens de verwerende partij werd het annulatieberoep niet tijdig ingediend. Zij merkt vooreerst op dat de eerste en de tweede bestreden beslissing in het Belgisch Staatsblad werden bekendgemaakt, respectievelijk op 14 oktober 2005 en 18 juni 2015. Die bekendmakingen hebben met toepassing van artikel 14, §§ 1 en 3, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, de termijn van zestig dagen om bij de Raad van State beroep in te stellen doen ingaan. De omstandigheid dat deze bekendmakingen volgens verzoeker niet voortvloeien uit een wettelijke verplichting en de beslissingen hem niet op een andere wijze werden ter kennis gebracht, is niet relevant; ook wanneer er geen wettelijke verplichting tot bekendmaking bestaat, roept de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad namelijk een weerlegbaar vermoeden van kennis in het leven.

Met betrekking tot de derde en de vierde bestreden beslissing stelt de verwerende partij dat aangenomen moet worden dat verzoeker deze beslissingen voldoende kende of redelijkerwijs moest kennen, minstens dat hij niet de nodige diligentie en waakzaamheid aan de dag heeft gelegd om er effectief kennis van te krijgen. Zij merkt op dat verzoeker nalaat om aan te geven op welk exact tijdstip hij kennis heeft gekregen van deze beslissingen, zodat het *de facto* onmogelijk is om de tijdigheid van het beroep te controleren en zodoende de rechtszekerheid te waarborgen. Vervolgens wijst de verwerende partij erop dat de totstandkoming van de derde bestreden beslissing gepaard is gegaan met de nodige publieke belangstelling. Zo blijkt uit krantenartikelen dat de naamswijziging en de uitbreiding van het natuurreservaat op lokaal niveau een zeer actueel onderwerp was. Het is volgens haar niet geloofwaardig dat verzoeker tijdens de vier jaar tussen het nemen van de derde bestreden beslissing en de persoonlijke kennisgeving ervan niet op de hoogte zou zijn geweest van de nieuwe ontwikkelingen omtrent het natuurreservaat. Mocht dit toch het geval zijn dan blijkt hieruit een gebrek aan diligentie en waakzaamheid. Van een eigenaar van percelen gelegen in het visiegebied mag immers verwacht worden dat hij op de hoogte behoorde te zijn van de derde bestreden beslissing.

6. De tussenkomende partij wijst er eveneens op dat de eerste en de tweede bestreden beslissing bij uittreksel werden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en dat de beroepstermijn na die bekendmaking een aanvang heeft genomen. Met betrekking tot de derde en de vierde bestreden beslissing merkt zij op dat op 19 januari 2018 een bericht werd bekendgemaakt op de website van de Vlaamse overheid omtrent een tweede uitbreiding van het erkend natuurreservaat . Voorts verwijst zij naar het projectvoorstel van de provincie :

’. In het projectdocument wordt verwezen naar het visiegebied van het natuurreservaat. Dit project werd op 18 mei 2022 voorgesteld aan , een informatiemoment waarop verzoeker hoogstwaarschijnlijk persoonlijk aanwezig was. Op 20 mei 2022 werd het project nogmaals besproken op een overleg met , . Ten slotte

verscheen op 31 oktober 2022 een bericht in het Belgisch Staatsblad dat de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme de toegankelijkheidsregeling heeft goedgekeurd voor onder meer het erkende natuurreservaat '. De toegankelijkheidsregelingen lagen ter inzage bij het Agentschap voor Natuur en Bos en werden op het terrein kenbaar gemaakt via infopanelen aan de voornaamste ingangen van het natuurreservaat. Volgens de tussenkomen partij mag het dan ook verbazen dat verzoeker nooit kennis zou hebben gekregen van de tweede uitbreiding van het natuurreservaat. Daarnaast heeft de publieke consultatie over een nieuwe uitbreiding van het natuurreservaat plaatsgevonden van 11 augustus 2023 tot 11 september 2023 waardoor de termijn om beroep in te stellen was verstreken op het ogenblik dat het verzoekschrift tot nietigverklaring werd ingediend.

7. In de memorie van wederantwoord repliceert verzoeker dat de eerste en de tweede bestreden beslissing hem persoonlijk ter kennis moesten worden gebracht omdat door de opname van de betrokken percelen in het visiegebied/globaal kader zijn rechtstoestand werd gewijzigd. Bovendien volgt uit artikel 190 van de Grondwet noch uit artikel 84 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' dat deze beslissingen in enige vorm moesten worden bekendgemaakt. Tot slot heeft de bekendmaking bij uittreksel de beroepstermijn alleszins niet doen ingaan omdat uit die bekendmaking niet kan worden afgeleid dat een visiegebied/globaal kader werd vastgesteld.

Voorts argumenteert verzoeker dat de beroepstermijn enkel is kunnen ingaan vanaf het ogenblik dat hij voldoende kennis had van het bestaan, de aard en de draagwijdte van de derde en de vierde bestreden beslissing en dat het aan de verwerende partij en de tussenkomen partij toekomt om het bewijs te leveren van het tijdstip waarop hij er kennis van had of moest hebben. Vermoedens over het tijdstip van de feitelijke kennisname volstaan in dit verband niet.

In zoverre gewag wordt gemaakt van de publieke ruchtbaarheid over de naamswijziging en uitbreiding van het bestaande natuurreservaat ' , merkt verzoeker op dat de verwerende

partij verwijst naar persartikelen die betrekking hebben op een gelijknamig natuurreservaat te [redacted] Uit het enkele feit dat hij eigenaar is van enkele percelen die opgenomen werden in het visiegebied, volgt niet dat hij ook op de hoogte behoorde te zijn van de bestreden beslissingen. Voorts wordt evenmin aangetoond, noch aannemelijk gemaakt dat hij kennis had of moest hebben van het bericht dat op 19 januari 2018 op de website van [redacted] werd bekendgemaakt over de tweede uitbreiding van het natuurreservaat ‘ [redacted] Daarenboven kan uit dat bericht niet afgeleid worden dat hij feitelijke kennis kon hebben van de derde en de vierde bestreden beslissing die respectievelijk pas dateren van 20 december 2019 en 8 december 2021. Met betrekking tot het aanvraagformulier aangaande het projectvoorstel ‘ [redacted]

’, ontkent verzoeker in de eerste plaats dat hij van dit formulier kennis had en, mocht dit toch zo zijn, dat uit de inhoud van dit formulier het bestaan, de aard en de draagwijdte van de bestreden beslissingen kan worden afgeleid. Verzoeker stelt voorts dat hij niet aanwezig was bij de voorstelling van het project ‘
’, nog daargelaten de kwestie dat deze voorstelling klaarblijkelijk niet handelde over de opname van zijn percelen in het visiegebied van het erkend natuurreservaat. In de beslissing tot goedkeuring van de toegankelijkheidsregeling van het erkend natuurreservaat, zoals bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 31 oktober 2022, wordt nergens melding gemaakt van de bestreden beslissingen. Tot slot benadrukt verzoeker dat hij bij de aanvang van de publieke consultatie vanaf 11 augustus 2023 over een nieuwe uitbreiding van het natuurreservaat geen kennis had van het bestaan, de aard en de draagwijdte van de derde en de vierde bestreden beslissing, te meer omdat hij in het kader van die consultatie een bezwaarschrift heeft ingediend waarin onder meer uitdrukkelijk wordt opgeworpen dat op basis van de ter inzage gelegde documenten niet kan worden opgemaakt welke wijzigingen aan het visiegebied zullen worden doorgevoerd.

8. Volgens artikel 4 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ (hierna: algemeen procedurereglement), moeten de

vernietigingsberoepen worden ingediend binnen zestig dagen nadat de bestreden beslissing of verordening werd bekendgemaakt of betekend. Indien ze noch bekendgemaakt, noch betekend dient te worden, gaat de termijn in met de dag waarop de verzoeker er kennis van heeft gehad.

Een voldoende feitelijke kennisname vereist niet dat de betrokkene een afschrift heeft verkregen van de genomen beslissing. Opdat de beroepstermijn zou beginnen lopen, is vereist dat hij een voldoende kennis heeft van het bestaan, de aard en de draagwijdte van die beslissing, niet dat hij op dat ogenblik kennis heeft van de precieze inhoud ervan, noch van het griefhoudend karakter ervan, noch van alle mogelijke onwettigheden die er zouden aan kleven. Evenmin dient de betrokkene formeel ingelicht te zijn over de mogelijke weerslag van de bestuursbeslissing op zijn persoonlijke rechtstoestand.

De bewijslast omtrent het werkelijk kennis hebben van een bestuursbeslissing rust op degene die aanvoert dat de verzoeker méér dan zestig dagen voor het indienen van het annulatieberoep van die beslissing kennis had.

9. De eerste en de tweede bestreden beslissing werden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Met betrekking tot de eerste bestreden beslissing werd in het Belgisch Staatsblad van 14 oktober 2005 het volgende bekendgemaakt:

“Een ministerieel besluit van 12 september 2005 verleent aan het privaat natuurreservaat », met een oppervlakte van 14ha 64a 80ca gelegen te (), het statuut van erkend natuurreservaat overeenkomstig artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 1999 houdende de vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van natuurreservaten en van terreinbeherende natuurverenigingen en houdende toekenning van subsidies. De erkenning geldt voor een periode van zevenentwintig jaar vanaf de datum van dit besluit.
Bij het erkend natuurreservaat nr. en wordt in kadastrale

,
d een uitbreidingszone vastgesteld waarbinnen het recht van
voorkoop, conform artikel 33, derde lid van het decreet betreffende het

natuurbehoud en het natuurlijk milieu, van toepassing is.”

Het Belgisch Staatsblad van 18 juni 2015 bericht over de tweede bestreden beslissing:

“Een ministerieel besluit van 16 mei 2014 verleent aan de uitbreiding van het erkende natuurreservaat nr.

, met een oppervlakte van 6ha 12a 42ca gelegen te), het statuut van erkend natuurreservaat overeenkomstig artikel 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 tot vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van natuurreservaten en van terreinbeherende natuurverenigingen en houdende toekenning van subsidies. De erkenning loopt tot 11 september 2032, einddatum van een eerdere erkenning, zodat de totale erkende oppervlakte 20ha 77a 22ca bedraagt.

Bij het erkende natuurreservaat nr.

, wordt een uitbreidingszone vastgesteld. De uitbreidingszone ligt binnen het visiegebied, en binnen de kadastrale leggers

Gelijktijdig wordt bij ministerieel besluit van 16 mei 2014 de toegankelijkheidsregeling goedgekeurd overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreservaten. De toegankelijkheidsregeling ligt ter inzage bij en wordt op het terrein zichtbaar gemaakt via infopanelen aan de voornaamste ingangen van het gebied.”

10. Met betrekking tot de eerste en de tweede bestreden beslissing duidt verzoeker geen rechtsregel aan die voorschrijft dat deze beslissingen hem persoonlijk moesten worden aangezegd. De omstandigheid dat er destijds ook geen wettelijke verplichting bestond om de eerste en de tweede bestreden beslissing bij uittreksel bekend te maken, neemt niet weg dat verzoeker door de aangehaalde publicaties in het Belgisch Staatsblad geacht moet worden voldoende in kennis te zijn gesteld van het bestaan, de aard en de draagwijdte van die beslissingen.

Uit de vermeldingen in het Belgisch Staatsblad van 14 oktober 2005 kan immers niet anders dan het bestaan van een bestuursbeslissing tot erkenning van een natuurreservaat worden afgeleid. Het komt aan alle potentiële belanghebbenden, waaronder verzoeker, toe om zelfstandig de gevolgen van deze erkenning op hun individuele rechtstoestand te beoordelen. Dezelfde

beschouwingen gelden voor de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van 18 juni 2015 van het ministerieel besluit van 16 mei 2014. Uit de bewoordingen van die bekendmaking kan immers niet anders dan afgeleid worden dat het erkende natuurreserveaat ‘Halsche Beemden en Pimpernelgraslanden’ werd uitgebreid en tevens dat een uitbreidingszone werd vastgesteld die gelegen is binnen het visiegebied.

11. Ten aanzien van de eerste en de tweede bestreden beslissing is de beroepstermijn derhalve beginnen lopen vanaf het ogenblik dat verzoeker er feitelijke kennis van had of, minstens, in alle redelijkheid er kennis moest van hebben. Voorliggend annulatieberoep, dat op 15 december 2023 werd ingesteld, is bijgevolg laattijdig in zoverre de nietigverklaring wordt gevraagd van de eerste en de tweede bestreden beslissing.

12. De derde en de vierde bestreden beslissing werden niet bekendgemaakt noch aan verzoeker persoonlijk ter kennis gebracht. De partijen betwisten niet dat het tijdstip van de voldoende feitelijke kennisname de termijn om tegen deze beslissingen beroep in te stellen heeft doen aanvangen.

13. De enkele omstandigheid dat verzoeker in zijn hoedanigheid van exploitant van een vergunningsplichtig landbouwbedrijf, wist of alleszins moest weten dat in de ruimere omgeving van zijn inrichting natuurgebieden gelegen zijn, brengt niet mee dat hem *per se* een gebrek aan waakzaamheid moet worden verweten wanneer hij beweert niet op de hoogte te zijn van wijzigingen aan die natuurgebieden door administratieve rechtshandelingen die niet aan het publiek bekendgemaakt moeten worden.

Met het feit dat verzoeker op 9 september 2023 een bezwaarschrift heeft ingediend tegen het nieuwe ontwerp natuurbeheerplan ‘Markvallei’, wordt niet bewezen dat hij vanaf die datum, of zelfs vroeger, voldoende kennis had of moest hebben van de draagwijdte van de bestreden beslissingen, inzonderheid wat betreft de opname van zijn percelen in het visiegebied/globaal kader van het natuurbeheerplan.

Voor het overige steunen de excepties van de verwerende partij en de tussenkomende partij op feitelijke gegevens die elke relevantie missen, dan wel op loutere vermoedens omtrent het tijdstip waarop verzoeker voldoende kennis zou hebben gehad van het bestaan, de aard en de draagwijdte van de derde en de vierde bestreden beslissing. Dergelijk bewijs kan alleszins niet worden afgeleid uit internetberichten waarvan wegens hun algemene aard niet vaststaat dat ze betrekking hebben op het natuurreservaat en het visiegebied waarop die beslissingen betrekking hebben. De beweerde aanwezigheid van verzoeker op de voorstelling van een project waarbij gestreefd wordt naar een klimaatrobuust watersysteem voor de vallei van _____ is puur speculatief. Tot slot wordt niet aangetoond dat uit de toegankelijkheidsregelingen die ter inzage hebben gelegen in de betrokken gemeenten, verzoeker kon afleiden dat het aangepaste visiegebied/globaal kader ook betrekking had op zijn percelen.

14. De excepties worden verworpen in zoverre ze betrekking hebben op de derde en de vierde bestreden beslissing.

B. Belang van verzoeker

Standpunt van de partijen

15. De verwerende partij werpt op dat verzoeker niet beschikt over het rechtens vereiste belang bij het annulatieberoep.

Met betrekking tot de rechtsgevolgen van de derde bestreden beslissing wijst de verwerende partij erop dat de door verzoeker vermelde percelen niet gelegen zijn in de uitbreidingszone van het natuurreservaat maar enkel mee opgenomen werden in het visiegebied. Daaruit volgt dat deze percelen onder geen enkel beding zonder een vrijwillige verkoop, beheeroverdracht of toetreding tot het beheerplan gerealiseerd kunnen worden. Ook uit de rechtspraak blijkt dat er geen rechtsgevolgen verbonden zijn aan de opname van percelen in een gebied, zoals een visiegebied, dat geen onderdeel is van het natuurreservaat of de uitbreidingszone. Zelfs indien aangenomen zou worden dat uit de opname van de percelen in het visiegebied de intentie moet worden afgeleid om op termijn het

erkende natuurreservaat met deze percelen uit te breiden, dan nog is er volgens de verwerende partij geen sprake van een beslissing die voor verzoeker onmiddellijke rechtsgevolgen teweegbrengt. Met het argument dat door de opname van de percelen in het visiegebied de aanvrager in aanmerking komt voor aankoopsubsidies, toont verzoeker niet aan dat de derde bestreden beslissing voor hem rechtsgevolgen teweegbrengt. Door de opname van bepaalde percelen in een visiegebied, ontstaat immers geen voorkooprecht.

In de mate verzoeker vreest op termijn niet langer omringd te zijn door andere landbouwgebieden, met alle gevolgen van dien voor de beoordeling van toekomstige vergunningsaanvragen, is er volgens de verwerende partij sprake van een hypothetische benadeling. Immers wordt niet aannemelijk gemaakt dat de eigenaar van het natuurreservaat in de toekomst effectief zal overgaan tot een massale aankoop van de landbouwpercelen die gelegen zijn in de omgeving van verzoekers percelen. Zelfs indien dergelijke percelen zouden worden aangekocht, maakt verzoeker niet aannemelijk dat hij hierdoor schade zal ondervinden, laat staan dat er een causaal verband zou bestaan tussen enerzijds de aankoop van de in het visiegebied aanwezige percelen en anderzijds de vermeende economische schade van verzoeker. Een louter onrechtstreeks en hypothetisch belang is niet voldoende om het rechtens vereiste belang bij een annulatieberoep aan te tonen.

Met betrekking tot de vierde bestreden beslissing wijst de verwerende partij erop dat er enkel sprake is van een loutere wijziging van de terminologie, en dat de bestreden omvorming waarbij het visiegebied voortaan het ruimer gebied van het globaal kader wordt evenmin rechtsgevolgen teweegbrengt.

16. De tussenkomende partij sluit zich in essentie aan bij de exceptie die door de verwerende partij wordt ontwikkeld. Van haar kant benadrukt zij dat de goedkeuring van een natuurbeheerplan geen gevolgen heeft voor de mogelijkheden tot vergunningverlening. Die rechtsgevolgen situeren zich enkel op het vlak van (i) de wederkerigheid van de verplichting van de beheerder van het natuurreservaat om de beheermaatregelen uit te voeren indien de financieringsverbintenis in hoofde van de overheid wordt nageleefd, (ii) het bindend karakter van het goedgekeurd natuurbeheerplan voor alle opeenvolgende

beheerders van het gebied, (iii) de sancties die door het Agentschap voor Natuur en Bos kunnen worden genomen indien de beheermaatregelen niet of niet correct worden uitgevoerd waardoor de realisatie van de beheerdoelstellingen in het gedrang zou komen en (iv) de toepassing van het *standstill*-beginsel om verdere achteruitgang van het milieu tegen te gaan ook na het verstrijken van de termijn van elk beheerplan. Bovendien benadrukt zij dat de derde bestreden beslissing geen toetsingsgrond voor vergunningsaanvragen in het leven roept. Voorts wijst de tussenkomende partij erop dat het visiegebied te onderscheiden is van het natuurbeheerplan type 4 en van de uitbreidingszone waar een recht van voorkoop geldt; percelen gelegen in het visiegebied of globaal kader ondervinden door deze aanwijzing geen rechtstreekse rechtsgevolgen en deze opname heeft enkel een indicatieve waarde die later een rol kan spelen bij het verlenen van subsidies.

In zoverre verzoeker in zijn uiteenzetting doelt op artikel 12, § 4, van het besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 2017 ‘betreffende de natuurbeheerplannen en de erkenning van natuurreservaten’ (hierna: besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 2017) voorziet deze bepaling erin dat de beperkte procedure kan worden gevolgd wanneer een aantal onderdelen van het natuurbeheerplan niet wijzigen. Deze bepaling zegt dus niet dat elke uitbreiding van het natuurreservaat naar percelen die reeds binnen het visiegebied/globaal kader zijn gelegen per definitie via de beperkte procedure kan gebeuren. Bovendien kan een perceel enkel binnen een natuurbeheerplan worden opgenomen met het akkoord van de eigenaar, de mede-eigenaars of de houders van andere zakelijke rechten op het terrein of de terreinen in kwestie. Er moet dan ook worden besloten dat de aanduiding binnen de situering ‘visiegebied’ of ‘globaal kader’ op zich genomen geen rechtsgevolgen met zich meebrengt voor de betrokken percelen. De tussenkomende partij benadrukt dat het natuurbeheerplan louter een visie van de aanvrager van het plan uitdrukt voor de betrokken gebieden en een grondslag verschaft voor het verkrijgen van aankoopsubsidies. Dergelijke visies doen geen rechtsgevolgen ontstaan. Hetzelfde geldt voor de natuurbeheerplannen zelf: ze vormen immers geen bindende toetsingsgrond in het kader van de vergunningverlening of de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen. Tot slot is het niet uitgesloten dat ook zonder een natuurbeheerplan er op termijn sprake zal zijn van natuurontwikkeling in de nabijheid van de percelen van verzoeker.

17. In zijn memorie van wederantwoord spreekt verzoeker tegen dat hij in het verzoekschrift tot nietigverklaring de grenzen van het debat heeft getrokken en dat hem de mogelijkheid moet worden ontzegd om in een later procedurestuk zijn belang verder toe te lichten. Voorts herhaalt hij dat met de opname van percelen in een visiegebied de bedoeling wordt uitgedrukt om op termijn het erkend natuurreserveaat met die percelen uit te breiden. Bovendien zou voor deze percelen op termijn een nultbemesting gelden. Volgens verzoeker betekent de opname in het visiegebied niet meer of minder dan de voorafname van een toekomstige bestemmingswijziging. Ook stelt hij dat “onvoorziene ontwikkelingen van de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten” een reden kunnen zijn tot afwijking van het richtinggevend gedeelte van een ruimtelijke structuurplan en dat de opname van percelen in een visiegebied als een dergelijke onvoorziene ontwikkeling zou kunnen worden aanzien. Daarenboven sluit de regelgeving niet uit dat bij de toetsing van een vergunningsaanvraag rekening wordt gehouden met de ligging van percelen in een visiegebied/globaal kader. Naar luid van artikel 4.3.1, § 2, 2°, a), van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening houdt het vergunningverlenende bestuursorgaan bij haar beoordeling rekening met de in de omgeving bestaande toestand, maar mag zij ook de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de aandachtspunten vermeld in punt 1° bij haar beoordeling betrekken. Volgens verzoeker spreekt het vanzelf dat een toekomstige ontwikkeling naar natuurgebied/natuurreserveaat met een maximale biodiversiteit, goedgekeurd middels een ministerieel besluit, als een beleidsmatig gewenste ontwikkeling kan worden beschouwd. Bovendien kan een vergunning ook op grond van artikel 4.3.4 VCRO geweigerd worden indien blijkt dat het aangevraagde onwenselijk is in het licht van doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening. Aldus kan bij de vergunningverlening rekening gehouden worden met de doelstellingen die middels de bestreden besluiten op de percelen opgenomen in het visiegebied worden opgelegd.

Voorts brengt de opname in het visiegebied mee dat de beheerder van het natuurreserveaat in aanmerking komt om aankoopsubsidies te verkrijgen voor de percelen die gelegen zijn binnen de contouren van het goedgekeurde

visiegebied. Ook al wordt wettelijk niet voorzien in een voorkooprecht, toch kan het verlenen van deze subsidies ertoe leiden dat de beheerder overgaat tot de aankoop van de percelen die gelegen zijn in het visiegebied waarvoor een toekomstperspectief voor natuurgebied/natuurreservaat geldt. Ten gevolge daarvan zijn dergelijke percelen minder aantrekkelijk voor een landbouwgebruik. De toekomstige actieve natuurontwikkeling op deze percelen brengt mee dat bij elke aanvraag tot het uitoefenen van een vergunningsplichtige activiteit de bevoegde overheid er zorg voor zal moeten dragen dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door de vergunning of toestemming te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te leggen om de schade te voorkomen, te beperken, of indien dit niet mogelijk is, te herstellen. Dit alles heeft een ernstige negatieve impact op de waarde van de landbouwpercelen.

Specifiek met betrekking tot de vierde bestreden beslissing wijst verzoeker erop dat door de omzetting naar een natuurbeheerplan type vier, zijn percelen komen te liggen in het globaal kader, waardoor de beperkte procedure van artikel 12, § 4, van het besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 2017 van toepassing wordt. Dit betekent dat er voortaan geen inspraakmogelijkheid meer bestaat voor de eigenaars van de naburige percelen.

Beoordeling

18. Gelet op wat voorafgaat dienen de excepties slechts te worden onderzocht in de mate ze betrekking hebben op de derde en de vierde bestreden beslissing.

19. Overeenkomstig artikel 19, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kunnen de beroepen tot nietigverklaring voor de afdeling bestuursrechtspraak worden gebracht door elke partij welke doet blijken van een benadeling of van een belang.

Een verzoekende partij beschikt over het rechtens vereiste belang indien zij door de bestreden administratieve rechtshandeling een persoonlijk, rechtstreeks, zeker, actueel en wettig nadeel lijdt en tegelijk dat de eventueel tussen

te komen nietigverklaring van die rechtshandeling haar een direct en persoonlijk voordeel verschaft, hoe miniem ook. Het belang als ontvankelijkheidsvoorwaarde verbiedt beroepen die een zuiver symbolische vernietiging beogen of die enkel strekken tot het vernietigen in het belang van de wet, zonder dat de verzoekende partij enig voordeel, hoe miniem ook, kan halen uit die nietigverklaring.

20. Er wordt niet betwist dat een aantal percelen van verzoeker door de derde bestreden beslissing opgenomen worden in het aangepaste visiegebied in zake het beheer van het erkend natuurreservaat 'Markvallei' dat wordt uitgebreid met een oppervlakte van circa 45 ha.

21. In artikel 1, 6°, van het besluit van de Vlaamse regering van 27 juni 2003 'tot vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van natuurreservaten en van terreinbeherende natuurverenigingen en houdende toekenning van subsidies' (hierna: besluit van de Vlaamse regering van 27 juni 2003), zoals van toepassing op het ogenblik dat de derde bestreden beslissing genomen werd, wordt het begrip 'visiegebied' omschreven als "een logisch en samenhangend geheel waarvoor een globaal streefbeeld wordt uitgewerkt waarbinnen het beheer van ter erkenning voorgedragen percelen wordt gekaderd". Voorts bepaalt artikel 10, § 5, van het besluit van de Vlaamse regering van 27 juni 2003 dat de beslissing over de erkenning als natuurreservaat onder meer rekening houdt met "de oppervlakte van het betreffende terrein en de uitbreidingsmogelijkheden binnen het visiegebied zoals beschreven voor de erkenning als natuurreservaat" en met "het actuele en toekomstige beheer van het betreffende terrein en de kadering van dit beheer binnen een totale visie voor het volledige visiegebied". Overeenkomstig artikel 11, § 2, van het besluit van de Vlaamse regering van 27 juni 2003 wordt in het kader van de beoordeling van een aanvraag tot uitbreiding van de erkenning als natuurreservaat "de adviesprocedure gevolgd overeenkomstig artikel 10, § 4, indien de uitbreidingsaanvraag wijzigingen bevat in de beheervisie, in de toegankelijkheidsregeling of in het visiegebied". Als het visiegebied gelegen is binnen een agrarische bestemming volgens de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen, voorziet het voormelde artikel 10, § 4, in de adviesverlening door de Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling over "onder meer het visiegebied en de beheervisie in

relatie tot de agrarische structuur en de geschiktheid voor normaal landbouwgebruik van het betreffende terrein”.

Naar luid van artikel 16*bis*, § 1, tweede lid, van het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’ (hierna: het decreet van 21 oktober 1997) bevat een natuurbeheerplan onder meer “een globaal kader voor de ecologische, de sociale en de economische functie”. Een natuurbeheerplan type vier heeft volgens artikel 16*ter*, § 1, 4°, van hetzelfde decreet betrekking op het beheer van een erkend natuurreservaat.

22. Anders dan de verwerende partij en de tussenkomende partij het zien, kan verzoeker een persoonlijk belang laten gelden bij de nietigverklaring van de derde bestreden beslissing, ook al bestaat de draagwijdte van deze beslissing er niet in dat de betrokken percelen worden toegevoegd aan het erkend natuurreservaat zelf. Op grond van de aangehaalde bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 27 juni 2003 en het decreet van 21 oktober 1997 kan verzoeker immers terecht vrezen dat de opname van zijn percelen in het visiegebied/globaal kader van het erkend natuurreservaat op termijn de basis kan vormen voor een aantasting van de (normale) agrarische gebruiksmogelijkheden van deze percelen. Bovendien kan niet volledig worden uitgesloten dat de ecologisch samenhangende visie die in een visiegebied/globaal kader wordt uitgedrukt omtrent de vooropgestelde doelstellingen van het natuurbeheer en de verdere ontwikkeling van het erkend natuurreservaat, op termijn in de weg staat van het verlenen van vergunningen die door verzoeker aangevraagd zouden worden voor de uitbreiding of de verdere exploitatie van zijn landbouwbedrijf.

De omstandigheid dat met de derde bestreden beslissing geen wettelijk voorkeurecht wordt geactiveerd, doet aan voormelde vaststelling geen afbreuk. Hetzelfde geldt voor het feit dat de bestemming of de gebruiksmogelijkheden van de betrokken percelen niet onmiddellijk worden gewijzigd of aangetast vanaf de opname ervan in het visiegebied/globaal kader, noch voor het feit dat thans nog geen zekerheid bestaat over de realisatie van een verdere uitbreiding van het erkend natuurreservaat ‘Markvallei’ die alleszins de medewerking zou vereisen van de houders van zakelijke rechten op de

desbetreffende percelen.

23. *Mutatis mutandis* geldt hetzelfde voor de vierde bestreden beslissing waarbij het beheerplan van het erkend natuurreservaat wordt omgezet naar een natuurbeheerplan type 4. Door deze omzetting wordt de globale visie omtrent de ontwikkeling van het erkend natuurreservaat immers bevestigd.

24. De excepties worden verworpen.

VI. Heropening van het debat

25. Aangezien het verslag van de auditeur beperkt is tot het onderzoek van de opgeworpen excepties omtrent de ontvankelijkheid van het beroep, is er aanleiding tot een aanvullend onderzoek.

BESLISSING

1. Het verzoek van de vzw Natuurpunt Beheer, vereniging voor natuurbeheer en landschapszorg in Vlaanderen, tot tussenkomst wordt ingewilligd.

2. De Raad van State verworpt het beroep, in de mate waarin het is gericht tegen “het ministerieel besluit d.d. 12 september 2005 houdende de erkenning van het privaat natuurreservaat ’ met een oppervlakte van 14ha 64a 80ca en de vaststelling van de uitbreidingszone” en “het ministerieel besluit d.d. 16 mei 2014 houdende de uitbreiding van het erkende natuurreservaat ’ met een oppervlakte van 6ha 12a 42ca (totale erkende oppervlakte wordt 20ha 77a 22ca, houdende de goedkeuring van een beheerplan en houdende de goedkeuring van de uitbreidingszone binnen het visiegebied”.

3. De Raad van State heropent het debat.

4. De Raad van State gelast het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat met een aanvullend onderzoek van de zaak.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op vijftien januari tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

	,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
		staatsraad,
	,	staatsraad,
bijgestaan door		
	,	griffier.

De griffier

De voorzitter